

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/30/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5718202796
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5718202796.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a Mgr. Miroslava Šeptáka, v spore žalobcu: Ing. N. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXXX/XX, L., proti žalovanému: N. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. A. XXXX/XX, L., právne zastúpeného: Mgr. Peter Miklóssy, advokát, so sídlom G., J. XXXX, o uloženie povinnosti, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 6C/21/2018-107 zo dňa 01.10.2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému **p r i z n á v a** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

N a r i a d ť u j e opravu záhlavia rozsudku okresného súdu v označení žalovaného, ktoré správne znie: „N. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. A. XXXX/XX, L.“.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd I. žalobu zamietol, II. žalovanému voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

2. Rozhodnutie súdu prvej inštancie sa opiera o ust. § 60 CSP, § 126 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, § 7 ods. 1, § 23 prvá veta zákona č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých zákonov, ako aj § 22 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku.

3. Na základe vykonaného dokazovania a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd žalobu zamietol z dôvodu nepreukázania aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Žalobca v konaní nepreukázal právny vzťah k predmetnému pôdnemu bloku, z ktorého by mu vzniklo právo domáhať sa ochrany proti neoprávneným zásahom. Aj keď žalovaný namietal neurčitost' označenia, súd má za to, že hranice pôdneho bloku neboli medzi stranami sporné. Obaja mali vedomosť, o akú konkrétnu lokalitu v kat. území L. sa jedná, kde sú jej hranice. Dostatočným spôsobom, grafickou prílohou k žiadosti, to bolo preukázané aj súdu. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že sporný pôdny blok je evidovaný aj v registri pôdnych blokov vedenom Ministerstvom pôdohospodárstva SR v zmysle zák. č. 280/2017 Z. z., z ktorého vychádza aj Pôdohospodárska platobná agentúra. Žalobca je povinný dokázať predpoklady svojej aktívnej legitímácie. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie má vecný dopad na výsledok sporu v podobe zamietnutia žaloby. Pod vecnou legitímáciou, či už aktívnou alebo pasívnou sa vo všeobecnosti rozumie oprávnenie alebo povinnosť strán vyplývajúca z hmotného práva. Vecnú legitímáciu má ten, komu svedčí stav z hmotného práva, teda ten, kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívne vecne

legitimovaný) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti (pasívne vecne legitimovaný), o ktorých sa v spore rozhoduje. Súd môže žalobe vyhovieť len vtedy, ak žalobca žaluje osobu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti alebo on sám je nositeľom práva. Ak sa to v konaní nedokáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku vecnej legitimácie bez ohľadu na prípadné zistenie, že nositeľom vecnej legitimácie je iný subjekt. Žalobca svoju vecnú legitimáciu na podanie žaloby odôvodňoval z potvrdenia o vydaní náhradnej pôdy obchodnej spoločnosti AFG, s. r. o. zo dňa 13.04.2005. Z potvrdenia vyplýva len to, že sa jedná o pôdny blok 3504/1 v lokalite Záblatie o výmere 2,52 ha. Od 01.05.2018 sa na platné uzavretie nájomnej zmluvy o nájme poľnohospodárskych pozemkov v súlade so zák. č. 504/2003 Z. z. vyžaduje písomná zmluva. Do dňa účinnosti tohto ustanovenia sa vznik a nároky z právnych vzťahov posudzuje podľa doterajších predpisov. Bez ohľadu na formu zmluvy musí nájomná zmluva obsahovať určenie zmluvných strán, predmetu nájmu, výšku nájomného a dobu nájmu. Nájomná zmluva je nominátnym zmluvným typom, ktorý je upravený v Občianskom zákonníku. Predstavuje dvojstranný konsenzuálny právny úkon, ktorý kreuje právny vzťah medzi nájomcom a prenajímateľom a vymedzuje ich vzájomné práva a povinnosti. Vzťah medzi zákonom o nájme poľnohospodárskych pozemkov a Občianskym zákonníkom je vo vzťahu *lex specialis derogat legi generali*. Zákonodarca deklaruje, že každý právny úkon musí spĺňať predpísané náležitosti. Pre každú nájomnú zmluvu je charakteristické užívanie veci a branie úžitkov, dočasnosť, určenie predmetu veci a odplatosť. Esenciálnymi náležitosťami nájomnej zmluvy sú najmä exaktná špecifikácia predmetu nájomnej zmluvy, dĺžka trvania nájmu a výška nájomného. Ak nájomná zmluva neobsahuje niektorú z týchto náležitostí, nie je dostatočne určitá, a teda je neplatná. Žalobca nepreukázal vlastnícky, nájomný ani iný obdobný vzťah, ktorý by ho oprávňoval užívať pôdu. Žalobca ani nepreukázal, či bola obch. spol. AFG, s. r. o. oprávnená predmetný pôdny blok užívať a dať do podnájmu tretej osobe, žalobcovi, a či tento údajný právny vzťah trvá aj v súčasnej dobe. Ak aj žalobca uvádzal, že pôdu obhospodaroval, konal tak bez právneho dôvodu. Na vzniknutú problematiku nemožno aplikovať zák. č. 229/1991 Zb. tak, ako sa žalobca mylne domnieva. Dňom účinnosti tohto zákona, t. j. 24.06.1991 mohla vzniknúť nájomná zmluva len medzi vlastníkom a užívateľom. V čase účinnosti žalobca nebol užívateľom pôdy. Náhradné užívanie poľnohospodárskych pozemkov spočíva v tom, že určitý subjekt neužíva vlastný pozemok, ale cudzí, ktorý mu bol daný do užívania pozemkovým úradom alebo príslušným okresným úradom, odbor pozemkový a lesný, a to v období od roku 1991 do roku 2008. Podstata inštitútu náhradného užívania pritom spočívala v tom, že vlastníkom takpovediac roztrúsených pozemkov, ktoré boli v minulosti v užívaní poľnohospodárskych družstiev, sa vymerali plochy v celku o výmere zodpovedajúcej súhrnu plôch roztrúsených pozemkov. V zmysle uvedeného obch. spol. AFG, s. r. o. nebola oprávnená dať žalobcovi pôdu do užívania. Aktívnu legitimáciu žalobcu súd nemôže odvodzovať ani z titulu rozhodnutia pozemkového úradu Martin č. 304/93 zo dňa 16.07.1993. Keďže žalobca nepredložil ani nenavrhol iné dôkazy na preukázanie svojej aktívnej vecnej legitimácie, súd bol nútený žalobu zamietnuť. Pre úplnosť súd uvádza, že rozhodnutím vo veci súd nelegitimoval oprávnenosť držby, užívania pôdy žalovaným, ale neunesenie dôkazného bremena žalobcu o legitímnom právnom vzťahu, ktorý by žalobcu oprávňoval domáhať sa žalobou uplatneného nároku. O náhrade trov konania súd rozhodol tak, že úspešnému žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

4. Voči citovanému rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Uvádza, že náhradná pôda mu bola vydaná za jeho rozdrobené pozemky v užívaní spoločnosťou AFG, s. r. o. v roku 2005. V roku 2016 mu túto pôdu doslova ukradol žalovaný bez právneho podkladu. V danej lokalite nevlastní ani brázdu a za neznámych vlastníkov na Slovenskom pozemkovom fonde nevybavenú žiadosť o uzatvorenie nájomnej zmluvy. Takže aj túto pôdu užíva bez právneho titulu. Súd sa opieral o rozhodnutie Pozemkového úradu v Martine, avšak v tomto konkrétnom prípade Okresným úradom v Martine nebolo vydané žiadne rozhodnutie.

5. Žalobcovi bola okresným súdom doručená výzva, aby svoje neúplné podanie doplnil o uvedenie, čoho sa svojím odvolaním domáha, t. j. odvolací návrh, teda ako žiada, aby odvolací súd rozhodol.

6. Na výzvu okresného súdu žalobca doplnil odvolanie tak, že uviedol, že odvolaním sa domáha toho, aby odvolací súd rozhodol v jeho prospech. Požaduje, aby rozhodol o tom, aby užívateľom pozemku označenom na potvrdení o náhradnom užívaní „PB 3504/1 (Záblatie)“ bol žalobca. Náhradné užívanie bolo zriadené v roku 2005. Od tohto času pôdu riadne obhospodaroval až do roku 2016, kedy mu žalovaný bez právneho podkladu uvedenú pôdu zabral. Žiada súd o spravodlivé posúdenie danej veci.

7. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uvádza, že ho považuje za vecne správny. Súd prvej inštancie na základe písomných podaní a listinných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam odôvodňujúcim zamietnutie žaloby o uloženie povinnosti s prihliadnutím na petít žaloby tak, ako bol tento žalobcom doplnený v odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie o odmietnutí podania. Zamietnutie žaloby je správnym rozhodnutím vo veci samej. Skutkové a právne zistenia, o ktoré súd oprel svoje rozhodnutie, majú základ v dokazovaní, ktoré bolo vykonané v dostatočnom rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností

pre rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci samej. Súd prvej inštancie vec správne posúdil tak po skutkovej, ako aj po právnej stránke, keď dospel k správne záveru o neunesení dôkazného bremena žalobcu, resp. o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu vo vzťahu k predmetu konania. Odvolanie žalobcu podané proti rozsudku považuje za nedôvodné. Odvolanie neobsahuje žiadne také skutočnosti, ktoré by relevantným spôsobom spochybňovali správnosť zamietnutia žaloby. Súd prvej inštancie vykonal všetky navrhované dôkazy. Žalobca okrem predložených listín neprodukoval žiadne ďalšie dôkazy a vykonanie ďalšieho dokazovania nenavrhol. Je faktom, že žalobca nepreukázal svoje právo užívať ním označený pozemok. Nepreukázal žiaden vlastný právny vzťah k pozemku, ktorý označil. Ak žalovaný takéto právo nepreukázal, resp. ho nemá, tak nie je oprávnený domáhať sa súdnej ochrany proti ním tvrdnému neoprávnenému zásahu zo strany žalovaného. Žalobca nie je nositeľom žiadneho takého subjektívneho práva, do ktorého by mal žalovaný zasahovať neoprávnené. Žalobca nie je aktívne vecne legitímovaný vo vzťahu k nároku, ktorý žalobou uplatňoval. Pokiaľ žalobca, na rozdiel od petítu žaloby, v zmysle doplnenia odvolania žiada rozhodnúť o určení, že je užívateľom pozemku, rovnako je aj vo vzťahu k tomuto namiesto námietka nedostatku jeho aktívnej vecnej legitímácie. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na ust.

§ 371 Civilného sporového poriadku, z ktorého vyplýva, že žalobu v odvolacom konaní meniť nemožno.

8. Žalobca sa k vyjadreniu žalovaného nevyjadril.

9. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie na základe odvolania žalobcu v rozsahu a z dôvodov daných ust. § 379, § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) postupom v zmysle ust. § 219 ods. 3 CSP rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

10. Rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie zodpovedá kritériám pre odôvodňovanie súdnych rozhodnutí vyplývajúcich z ust.

§ 220 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie zrozumiteľne a jasne vysvetlil svoje skutkové a právne závery. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s týmto odôvodnením a poukazuje naň v zmysle ust. § 378 ods. 2 CSP.

11. Odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania. Okrem odvolacích dôvodov vymedzených odvolateľom môže odvolací súd prihliadnuť iba na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok.

12. Odvolací súd konštatuje, že v konaní nezistil vady, ktoré by sa dotýkali procesných podmienok konania.

13. Odvolanie žalobcu je založené na argumentácii, že žalovaný mu pôdu ukradol bez právneho podkladu, v danej lokalite nevlastní ani brázdu a žalovaný tak túto pôdu užíva bez právneho titulu. Poukazuje na náhradné užívanie, ktoré bolo zriadené v roku 2005.

14. Odvolací súd poukazuje na svoju viazanosť podanou žalobou. Žalobca sa domáhal na základe ním vymedzeného skutkového stavu, aby súd zakázal žalovanému vpúšťať dobytok na časť pozemku č. 3504/1 vyznačený v grafickej prílohe k žiadosti - Kampaň 2014 vydaný Poľnohospodárskou platobnou agentúrou pod registračným číslom žiadateľa 6060001931 vymedzený značkou „C“. Pokiaľ v odvolaní požaduje, aby súd rozhodol o tom, že je užívateľ pozemku označenom na potvrdení o náhradnom užívaní „PB 3504/1 (Záblatie)“, o takomto petíte odvolací súd procesne rozhodnúť nemôže. V konaní pred súdom prvej inštancie nedošlo k zmene žaloby a v odvolacom konaní zmena žaloby

prípustná nie je (§ 371 CSP). Pokiaľ sa potom odvolateľ domáha, aby mu odvolací súd vyhovel, možno rozhodovať iba o pôvodne podanej žalobe.

15. Odvolací súd konštatuje, že žalobca uvedenými odvolacími dôvodmi nijako nespochybnil presvedčivú argumentáciu súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Žalobca tvrdí, že má užívacie právo k pozemku, do ktorého neoprávnene zasahuje žalovaný. Aby bol žalobca v konaní úspešný, musí nielen tvrdiť, ale aj preukázať, že mu patrí právo k pozemku (vlastnícke, nájomné, prípadné obdobné užívacie právo), ktoré ho oprávňuje žiadať o súdnu ochranu. Na preukázanie uvedeného zaťažovalo žalobcu dôkazné bremeno. Z listín predložených žalobcom však žiadne takéto právo vyvodiť nemožno. Záver súdu prvej inštancie o nedostatku vecnej legitímácie žalobcu je tak vecne správny. Žalobe nebolo možné vyhovieť a okresný súd žalobu správne zamietol.

16. Rozsudok súdu prvej inštancie, vrátane výroku o trovách konania, ktorý je založený na zásade úspechu v konaní, je tak vecne správny a odvolací súd ho potvrdil.

17. Výrok o trovách odvolacieho konania sa opiera o ust. § 396 ods. 1 s poukazom na ust. § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol úspešným účastníkom žalovaný, preto mu vznikol nárok voči neúspešnému žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

18. V zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

19. V súlade s ust. § 224 CSP súd nariadil opravu chyby v písaní v záhlaví rozhodnutia súdu prvej inštancie, keď chybne bol uvedený dátum (rok) narodenia žalovaného (namiesto správneho údaja 14.11.1973 bolo chybne uvedené (19723).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)